

Силабус освітнього компонента
Програма навчальної дисципліни

**Методологічне та інформаційне
забезпечення наукових
досліджень за спеціальністю
«Публічне управління та
адміністрування»**

Шифр та назва спеціальності

D4 Публічне управління та адміністрування

Інститут

ННІ Соціально-гуманітарних технологій

Спеціалізація

Кафедра

Соціології і публічного управління (305))

Освітня програма

Публічна політика та управління соціально-економічними змінами

Тип дисципліни

Спеціальна(фахова) підготовка

Рівень освіти

Третій (освітньо-науковий, PhD)

Форма навчання

Денна, заочна

Семестр

2

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

Мороз Володимир Михайлович

volodymyr.moroz@khpі.edu.ua

Доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри соціології і публічного управління

Досвід професійної діяльності – 33 роки.

Автор понад 300 наукових та навчально-методичних праць. Стаж професійної діяльності за посадами які відповідають спеціальності «Публічне управління та адміністрування» понад 14 років. Стаж науково-педагогічної діяльності понад 19 років. Експерт з оцінювання проєктів наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок, що подаються для участі у конкурсах, які проводить МОН України, за тематичним напрямом «20. Соціальні і гуманітарні науки». Член експертної групи МОН України з професійної педагогіки, психології та змісту професійної (професійно-технічної) освіти. Член редакційних колегій трьох фахових наукових видань. Досвід роботи у спеціалізованих вчених радах із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата і доктора наук з державного управління понад 8 років. Автор та організатор спільних з литовськими та польськими університетами заявок на отримання грантової підтримки наукових досліджень у межах українсько-польських та, українсько-литовських науково-дослідних проєктів. Співавтор та співорганізатор позагрантових наукових проєктів із зарубіжними ЗВО (Латвія, Китай

та Фінляндія). Пройшов підвищення кваліфікації в: Регіональному інституті адміністрації м. Лілль (Франція); Університеті Тампере (Фінляндія); Балтійській Міжнародній Академії (Латвія); Академії соціальних наук (Польща). Голова Громадської організації «Академія соціальних трансформацій та інноваційного управління» (Україна) Провідний лектор з дисциплін: «Методологічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування»; «Публічна політика та врядування»; «Публічне управління та сталий розвиток»; «Ризик-менеджмент в системі прийняття управлінських рішень»; «Світоглядні засади управлінської діяльності»; «Публічне управління національною безпекою в умовах глобальних викликів» тощо. Детальніше про викладача на сайті кафедри <http://web.kpi.kharkov.ua/sp/profesors-ko-vikladats-kij-sklad>

КРУГЛОВ Віталій Вікторович

vitalii.kruhlov@khpi.edu.ua

Доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри соціології і публічного управління НТУ «ХПІ»

Детальніше про викладача на сайті кафедри <http://web.kpi.kharkov.ua/sp/profesors-ko-vikladats-kij-sklad>

ТЕРЕЩЕНКО Діна Акрамівна

dina.tereshchenko@khpi.edu.ua

Докторка наук з державного управління, професор, професорка кафедри соціології і публічного управління НТУ «ХПІ»

Детальніше про викладача на сайті кафедри <http://web.kpi.kharkov.ua/sp/profesors-ko-vikladats-kij-sklad>

Загальна інформація

Анотація

Освітня компонента спрямована на: формування у здобувачів вищої освіти уявлення про зміст та особливості актуалізації теоретичних та практичних проблем з публічного управління та адміністрування, а також про традиції предметно-об'єктного спрямування наукових пошуків у межах спеціальності «Публічне управління та адміністрування; виховання нульової толерантності до порушення академічної доброчесності у науковій і освітній (педагогічній) діяльності; розгляд практик використання загальних та спеціальних методів наукового пізнання, наукових законів, підходів та принципів під час розв'язання проблем публічного управління та адміністрування; розвиток практичних навичок з використання сучасних інформаційних технологій в науковій та освітній (педагогічній) діяльності; опанування здобувачами вищої освіти основних засад наукового менеджменту та практик управління науковими проектами за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування»; розвиток практичних навичок з структурування та розбудови наукового дослідження за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування», а також з

формулювання узагальнень за результатами розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми в галузі публічного управління та адміністрування.

Мета та цілі дисципліни

Надати здобувачам вищої освіти знання щодо методологічного та інформаційного забезпечення наукових досліджень за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування», а також сформувати навички їх практичного використання відповідно до фокусу наукової уваги дослідника. Досягнення цієї мети забезпечується виконанням таких основних завдань: ознайомлення з традиціями становлення та розвитку публічно-управлінського наукового знання та спеціальності «Публічне управління та адміністрування», а також з особливостями актуалізації предметно-об'єктного спрямування наукових досліджень у її межах; конкретизація фокусу уваги методології публічного управління; з'ясування особливостей організації та проведення наукового дослідження за спеціальністю, а також практик наукового пізнання публічно-управлінського процесу; визначення потенціалів використання методології суміжних до публічно-управлінської проблематики наук для організації наукових досліджень за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування»; опанування методології підготовки та захисту дисертації доктора філософії за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування»; усвідомлення необхідності дотримання норм академічної доброчесності під час проведення наукових досліджень.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, самостійна робота, консультації. Підсумковий контроль – залік.

Компетентності

ЗК_01. Здатність до формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.

ЗК_02. Здатність переосмислювати наявне та створювати нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі соціальні, наукові, культурні, етичні та інші проблеми.

ЗК_03. Здатність ініціювати дослідницько-інноваційні проекти та автономно працювати під час їх реалізації.

ЗК_04. Здатність презентувати результати досліджень на всіх рівнях українською та однією з іноземних мов європейського простору.

ЗК_05. Здатність налагоджувати наукову взаємодію, співробітництво.

СК_01. Здатність до оволодіння та розвитку методології наукової, педагогічної та управлінської діяльності.

СК_03. Здатність забезпечувати належний рівень якості наукових/науково-методичних продуктів, послуг чи процесів.

СК_06. Здатність планувати й організовувати роботу дослідницьких колективів з вирішення наукових і науково-освітніх завдань.

СК_11. Здатність до розробки науково обґрунтованих рекомендацій щодо вдосконалення публічного управління та адміністрування.

СК_12. Здатність критично аналізувати зміст та практику реалізації публічної політики на всіх рівнях її актуалізації, а також генерувати нові ідеї щодо її вдосконалення.

Результати навчання

РН_01. Знати наукові концепції (теорії), термінологію, історію розвитку та сучасний стан наукових знань, ідентифікувати теоретичні й практичні проблеми з публічного управління та адміністрування.

РН_02. Знати та дотримуватися основних засад академічної доброчесності у науковій і освітній (педагогічній) діяльності.

РН_03. Знати та уміти застосовувати загальні та спеціальні методи наукового пізнання, закони, закономірності та принципи управління для розв'язання проблем публічного управління та адміністрування.

РН_04. Уміти застосовувати сучасні інформаційні технології та інструменти в науковій, освітній (педагогічній) і професійній діяльності.

РН_05. Знати основні засади наукового менеджменту, управління науковими проектами, реєстрації прав інтелектуальної власності.

РН_11. Уміти отримувати науково-прикладні результати, які сприяють розв'язанню важливої теоретичної або прикладної проблеми в галузі публічного управління та адміністрування, що мають загальнонаціональне або світове значення.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 90 год. (3 кредити ECTS): лекції – 20 год., практичні роботи – 10 год., самостійна робота – 60 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного засвоєння освітньої компоненти необхідно мати знання та практичні навички з таких освітніх компонент: «Світоглядні, методологічні та соціокультурні засади наукової діяльності»; «Організація науково-дослідної та інноваційної діяльності»; «Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі»

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Під час вивчення освітньої компоненти передбачається: організація інтерактивної роботи здобувачів вищої освіти за напрямом аналізу масивів інформації (офіційні веб-сторінки закладів вищої освіти щодо діяльності спеціалізованих вчених рад та разових спеціалізованих вчених рад за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування»; веб-сторінка інформаційного ресурсу академічних текстів України; веб-сторінки органів публічного управління та міжнародних моніторингових місій тощо); проведення поточного опитування здобувачів вищої освіти щодо змісту освітньої компоненти; виступи здобувачів вищої освіти на практичних заняттях; звітування про виконання практичних завдань тощо.

Методами навчання у викладанні освітньої компоненти «Методологічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» є:

- методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності (словесні (бесіда, дискусія, лекція, робота з літературно-інформаційними джерелами); наочні (ілюстрація практичними прикладами); практичні (практичні заняття) методи навчання тощо);
- методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності (методи формування пізнавальних інтересів (навчальні дискусії з проблематики освітньої компоненти; забезпечення успіху в навчанні (метод відкритих перспектив); навчально-пізнавальні ігри за фокусом уваги освітньої компоненти; формування інтересу до проблематики освітньої компоненти; апелювання до практики функціонування суб'єктів та об'єктів публічного управління у т.ч. й апелювання до життєвого та професійного досвіду – storytelling) тощо);
- методи стимулювання обов'язку і відповідальності у засвоєнні освітньої компоненти (пояснення суспільної та особистої значущості здобувача вищої освіти; формулювання вимог до здобувача вищої освіти, дотримання яких забезпечує успішне виконання закріплених за ним обов'язків; заохочення до відповідального та зразкового виконання здобувачем вищої освіти своїх обов'язків; оперативний контроль та висвітлення переваг та недоліків за його результатами; заохочення здобувача вищої освіти до повторного виконання ним тих завдань, оцінка за які не відповідає його потенціалу тощо);
- методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності;
- бінарні, інтегровані (універсальні) методи (поєднання декількох методів в єдину систему для досягнення комплексної мети навчання, наприклад: словесно-наочний; проблемно-пошуковий тощо).

Технологіями навчання у викладанні освітньої компоненти «Методологічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» є:

- пояснювально-ілюстративне навчання (подання та пояснення інформації з дотриманням принципу наочності (схеми, рисунки, діаграми, таблиці тощо); репродукування здобувачем вищої освіти отриманої інформації та виконання практичних завдань за наданим зразком);
- проблемне навчання (виконання під керівництвом науково-педагогічного працівника сформульованих ним відповідно до актуальних проблем публічного управління та адміністрування завдань (пошук шляхів вирішення конкретної проблемної ситуації);

- програмоване навчання (освітня компонента передбачає засвоєння здобувачем вищої освіти чітко визначених за конкретними темами питань, а також оцінювання рівня їх засвоєння, як під час безпосереднього проведення занять (поточний контроль) так й наприкінці розгляду передбаченого освітньою компонентною змісту (підсумковий контроль));
- диференційоване навчання (організація навчально-виховного процесу з прийняттям до уваги, з одного боку, типових індивідуальних особливостей здобувачів вищої освіти, а з іншого – фокусу їх науково-дослідної уваги).

Програма навчальної дисципліни

Навчальні заняття

Лекції

Теми лекцій	Кількість годин
Тема 1. Публічне управління як сфера наукової діяльності Сутність управління та його роль у суспільстві (підходи до визначення поняття «управління»; феномен управління у науковому дискурсі; етапи розвитку теорії управління). Держава як об'єкт управління (ознаки та функції держави; суб'єкт та об'єкт управління; основні механізми змін у процесах державотворення; механізм реалізації державної влади). Державне управління як суспільне явище (співвідношення суспільства та держави; взаємозв'язок громадянського суспільства і держави; поняття суспільного управління; інститути суспільного управління; принципи формування інститутів суспільного управління; інституційна структура суспільного управління; державне управління як вид суспільного управління; людський розвиток як основа цілепокладання у публічному управлінні; роль державно-громадської взаємодії у публічному управлінні). Природа публічного управління та його специфіка (визначення публічного управління; визначення предмета публічного управління; співвідношення публічного управління та менеджменту; діяльнісна модель публічного управління). Об'єкт і предмет спеціальності «Публічне управління та адміністрування» (предмет спеціальності «Публічне управління та адміністрування»; об'єкт спеціальності «Публічне управління та адміністрування»; ретроспектива наукових досліджень за напрямками; особливості актуалізації публічно-управлінського наукового знання)	2
Тема 2. Становлення та розвиток спеціальності «Публічне управління та адміністрування» та сучасний вимір актуалізації теоретичних й практичних проблем публічно-управлінського спрямування Предметна сфера спеціальності «Публічне управління та адміністрування» (підходи до тлумачення предметної сфери публічного управління через призму поглядів українських дослідників; складові предметної сфери спеціальності «Публічне управління та адміністрування»; простір, в якому існує і функціонує система публічного управління; взаємодії, що виникають усередині системи публічного управління). Дослідження публічного управління в Україні: трансформація теорії та методології (часова та темпоральна ретроспектива становлення державного управління як галузі наукових знань). Спеціальність «Публічне управління та адміністрування»: досягнення, завдання та перспективи розвитку (нормативно-правове підґрунтя для актуалізації галузі науки «Державне управління» та спеціальності «Публічне управління та адміністрування» в Україні; фокуси уваги галузі науки «Державне управління» на етапі її становлення як самостійної науки; загальна характеристика спеціальностей за якими здійснювалась підготовка наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації у галузі науки «Державне управління». Дисертаційні дослідження	2

Тема 3. Публічно-управлінське наукове знання в контексті модернізаційних викликів сьогодення

2

Особливості формалізації наукового знання за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» (рівні специфікації публічно-управлінського наукового знання; соціальна роль знань та практична спрямованість публічно-управлінського наукового знання; полісистемність аксіом як характеристика публічно-управлінської рефлексії; публічно-управлінське наукове знання як інструмент опору ірраціональним тенденціям; державницьке мислення як специфічний різновид рефлексії). Науковий дискурс як чинник модернізації публічного управління та його методологічне значення (публічно-управлінський аспект дискурсу; вплив теоретико-методологічних розробок на практику публічного управління; дискурс як форма поширення теоретико-методологічної проблематики публічного управління; теорія дискурсу та методологія дискурс-аналізу; поняття дискурсу та його використання в проблематиці публічного управління; значення дискурсу для українського державотворення; багатопарадигмальність практики публічного управління; публічно-управлінський науковий дискурс; складові дискурс-аналізу; раціональність змісту публічно-управлінського дискурсу; спотворення практики публічного управління як загроза для об'єктивності теорії публічного управління). Формування та інституціоналізація наукового знання за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» (особливості структурування гносеологічного знання в публічному управлінні; механізми трансформування наукового знання в практику управлінської діяльності; пізнаний закон як умова прогнозування майбутнього; методологія постмодернізму; потенціали закону невизначеності відгуку для забезпечення наукових досліджень за спеціальністю «Публічне та адміністрування»; громадська думка як детермінанта для організації наукових досліджень; інституціональна форма публічно-управлінського наукового знання; концепція як система поглядів; стратегія як форма інституціоналізації знання; парадигма «концепція – стратегія – закон»)

Тема 4. Теорія та практика використання методології наукових досліджень для розв'язання актуальних проблем публічного управління та адміністрування

2

Методологія публічно-управлінського наукового знання (підходи до розуміння методології; структурно-функціональна характеристика методології; структура методології; складові методології публічного управління та їх загальний зміст; структура методології; функції методології; особливості методології публічного управління; перспективи розвитку методології публічного управління; тренди розвитку методологічної суті публічного управління). Класична методологія публічного управління (тейлоризм та файолізм як методологічні основи публічного управління; методологія Ч. Барнарда; методологія школи соціальних систем кібернетики). Принципи публічного управління (поняття принципу публічного управління; вимоги до процесу виявлення та обґрунтування принципів публічного управління; класифікація принципів публічного управління; види принципів публічного управління; взаємозв'язок законів і принципів управління; відповідність законів і принципів управління). Системно-синергетична методологія та її можливості (поняття системної методології; варіанти розуміння суті системної методології; види системної діяльності і їх характеристика; принципи системної методології та їх характеристика; характеристика основних підходів системної методології; пізнання цілого як умова успішності дослідження; проблема кризи системного підходу; системне

Тема 5. Особливості наукового пізнання публічно-управлінського процесу

2

Публічне управління як об'єкт наукового дослідження (проблеми розвитку методології публічного управління; причини актуалізації проблематики методології публічного управління; особливості актуалізації елементів системи публічного управління на рівні фокусів наукової уваги). Об'єктивна даність і методи її пізнання в публічному управлінні (особливості актуалізації предметного поля наукових досліджень у межах проблематики спеціальності «Публічне управління та адміністрування»; об'єктивна даність як віддзеркалення об'єктивної реальності; суб'єктивна інтерпретація об'єктивної реальності; потенціали герменевтики у дослідженні суспільно-гуманітарних процесів; проблематика об'єктивної даності в публічно-управлінському науковому знанні; особливості використання емпіричних методів дослідження у межах проблематики публічного управління; верифікація інформації як інструмент забезпечення об'єктивності). Інституціоналізм як методологія дослідження публічного управління (природа виникнення ускладнень в організації наукових пошуків за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування»; становлення та розвиток методології інституціоналізму; інституалізм як методологічний підхід до аналізу економічних та соціальних процесів; особливості тлумачення змісту дефініцій «інститут» та «інституція» через приму фокусу уваги публічно-управлінського наукового знання; структура соціальних інститутів; соціальний інститут як об'єкт публічного управління; інституціональний підхід як сукупність методологічних настанов; засадничі твердження інституціональної методології; методологічні настанови концепції інституціоналізму)

Тема 6. Технологія програмування, розв'язання та оформлення результатів вирішення важливих теоретичних або прикладних проблем у межах спеціальності «Публічне управління та адміністрування»

2

Особливості актуалізації теоретичних або прикладних проблеми публічно-управлінського спрямування на регіональному, державному та міжнародному рівнях (діалектика єдності та суперечності теоретичних та прикладних проблеми у межах спеціальності «Публічне управління та адміністрування»; практики визначення важливості актуальних до розв'язання теоретичних або прикладних проблеми у межах спеціальності «Публічне управління та адміністрування»; характеристика рівнів розв'язання теоретичних або прикладних проблеми публічно-управлінського спрямування). Вибір напрямку дисертаційного дослідження та традиції формулювання теми дисертації за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» (зміст паспортів спеціальностей як підґрунтя для вибору напрямку наукового пошуку; вибір області дослідження; особливості формулювання теми дисертаційної роботи у межах спеціальності «Публічне управління та адміністрування»). Технології розв'язання важливих теоретичних або прикладних проблем публічно-управлінського спрямування та особливості оформлення отриманих результатів в дисертаційній роботі (підготовчий етап; основний етап; заключний етап)

Тема 7. Можливості використання методології суміжних наук для дослідження публічно-управлінської проблематики у межах спеціальності «Публічне управління та адміністрування»

2

Міждисциплінарне спрямування публічно-управлінського наукового знання (взаємопроникнення різних наук; споріднені з спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» спеціальності та їх потенціали для забезпечення дослідження; міждисциплінарна природа спеціальності «Публічне управління та адміністрування»). Методологія менеджменту та їх

значення для публічного управління (етапи становлення теорії менеджменту; методологічні напрацювання класичної теорії менеджменту; особливості методології менеджменту). Методологічні особливості використання потенціалів юридичної науки для досліджень публічно-управлінської проблематики (правове поле політичної та публічно-управлінської діяльності; публічне та приватне право; нормативні та позитивні права; детермінуючий вплив права на практику публічного управління; творення правового закону та верховенство права; конституційні права і свободи людини та громадянина; правовий позитивізм в публічному управлінні; залежність публічної політики від базової концепції права)

Тема 8. Методологія підготовки наукових (дослідницьких) проєктів з проблематики спеціальності «Публічне управління та адміністрування» та управління ними

2

Сучасне сприйняття «принципів наукового менеджменту» в системі управління науковими (дослідницькими) проєктами за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» (діалектика єдності та суперечності в управлінні результатами та процесами у межах реалізації програми наукового (дослідницького) проєкту; формування команди майбутнього проєкту та організація її роботи). Особливості підготовка та подання заявки на участь у конкурсі наукових (дослідницьких) проєктів за участю зарубіжних партнерів (на прикладі участі кафедри соціології і публічного управління у конкурсах спільних українсько-литовських та українсько-польських науково-дослідних проєктів). Особливості підготовка та подання заявки на участь у конкурсах Національного фонду досліджень України та МОН України (на прикладі участі кафедри соціології і публічного управління у конкурсах НФДУ та МОН України)

Тема 9 Інформаційні технології та їх інструменти в науковій і професійній діяльності за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування»

2

Інформаційні технології в наукових дослідженнях публічно-управлінського спрямування: методологія та організація (місце та роль інформаційних технологій у розвитку наукових парадигм; вплив інформаційних технологій на методологію та організацію наукового дослідження; вплив інформаційних технологій на логіку та традиції дослідницького процесу; штучний інтелект як один з інструментів наукового дослідження та повноцінний інтелектуальний партнер науковця; місце та роль штучного інтелекту у трансформуванні технічного інструментарію дослідника, а також у формуванні нового уявлення про суть наукової діяльності). Вплив інформаційно-комунікаційних технологій на зміст та методологію проведення наукових досліджень за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» (роль інформаційно-комунікаційних технологій у трансформації сучасних наукових досліджень публічно-управлінського спрямування; загальна характеристика сучасних цифрових платформ, інструментів збору та обробки даних; ризики використання інформаційно-комунікаційних технологій у науковій і професійній діяльності за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування»). Потенціали інформаційно-комунікаційних технологій для забезпечення наукової та професійної діяльності за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» (використання Google-форм для збору та аналізу інформації; використання соціальних мереж для збору інформації та популяризації результатів її аналізу; переваги та недоліки використання інформаційно-комунікаційних технологій в науковій та професійній діяльності; можливості офісних програм Microsoft для моделювання, обробки, оформлення та презентації наукових даних; потенціали смартфон-панелі Gradus Research Plus для опитування; інструменти Google-академії для забезпечення наукової та професійної діяльності за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування»)

Тема 10. Академічна доброчесність та її дотримання у дослідженнях за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування»

2

Нормативні документи щодо академічної доброчесності (Закон України «Про авторське право і суміжні права»; проблематика академічної доброчесності у межах змісту нормативно-правових документів: Закон України «Про освіту»; Закон України «Про вищу освіту»; Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність»; Порядок присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук (Постанова КМУ від 17.11.2021 №1197); Порядок присудження ступеня доктора філософії (Постанова КМУ від 12.01.2022 № 44); Порядок розгляду скарг/повідомлень щодо фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації; структура скарги (повідомлення) про наявність фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації згідно з п.6 Порядку; структура порівняльної таблиці – додатка до скарги (повідомлення) тощо)

Загальна кількість годин

20

Практичні заняття

Теми практичних/семінарських занять	Кількість годин	Вагові коефіцієнти <i>a</i>
Тема 1. Публічне управління як сфера наукової діяльності Закономірності публічного управління (визначення закономірностей, принципів та чинників вибору; характеристика закономірностей публічного управління). Цінності в публічному управлінні (загальнофілософські аспекти сучасної аксіології; світоглядний зміст та інституційна системність державних цінностей; рівні системи цінностей; конституція як фактор забезпечення наступності цінностей держави; міжнародний контекст формування цінностей держави; ціннісні орієнтири внутрішньої і зовнішньої політики держави)	2	1.0
Тема 2. Становлення та розвиток спеціальності «Публічне управління та адміністрування» та сучасний вимір актуалізації теоретичних й практичних проблем публічно-управлінського спрямування Розвиток змісту та зміна фокусів уваги досліджень з проблематики публічного управління під впливом суспільних змін (вплив глобалізації на формування фокусів уваги наукових досліджень виконаних у межах галузі науки «Державне управління» та спеціальності «Публічне управління та адміністрування»; вплив викликів сьогодення на формування трендів в організації наукових досліджень в галузі науки «Державне управління» та у спеціальності «Публічне управління та адміністрування»; зміна векторів розвитку наукового знання з публічно-управлінської проблематики під впливом викликів сьогодення). Розвиток публічно-управлінського наукового знання як засіб підвищення ефективної діяльності держави (місце та роль публічно-управлінського наукового знання у розвитку держави та суспільства; міждисциплінарний характер публічно-управлінського наукового знання; взаємодія науки і практики публічного управління; перешкоди для встановлення та розвитку партнерських відносин між академічними представниками спеціальності «Публічне	2	1,0

управління та адміністрування» та посадовими особами органів публічної влади)

Тема 4. Теорія та практика використання методології наукових досліджень для розв'язання актуальних проблем публічного управління та адміністрування

2

1,0

Базові моделі науково обґрунтованого публічного управління (науково обґрунтоване управління; модель циклу управління; синергетика соціального управління; управлінські функції; модель процесу управління; алгоритмічна модель процесу управління; ціліпокладання; алгоритмічна модель на засадах логіки процесу управління; процес постановки або коригування цілей; схема методологічного супроводу циклу процесу управління; принципи обумовленості; схема методологічного супроводу циклу процесу управління в соціальній системі). Методи публічного управління (визначення методів публічного управління; класифікація методів публічного управління; функціональні методи публічного управління; загальні методи публічного управління; спеціальні методи публічного управління)

Тема 9. Інформаційні технології та їх інструменти в науковій і професійній діяльності за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування»

2

1,0

Нові інформаційні технології в публічному управлінні: проблеми та перспективи (загальна характеристика нових інформаційних технологій (електронне урядування; блокчейн; штучний інтелект) та перспективи їх використання у науковій і професійній діяльності за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування»; потенціали нових інформаційних технологій для забезпечення прогнозованої трансформації системи публічного управління; місце та роль нових інформаційних технологій у підвищенні ефективності взаємодії та співпраці у науковому та професійному середовищі публічних службовців; ефективність використання інформаційно-комунікаційних технологій у системі публічного управління)

Тема 10. Академічна доброчесність та її дотримання у дослідженнях за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування»

2

1

Механізми забезпечення академічної доброчесності та рівні їх використання (рівні актуалізації системи забезпечення академічної доброчесності; порядок виявлення і встановлення фактів порушення академічної доброчесності; система запобігання та виявлення академічного плагіату; порядок перевірки кваліфікаційних робіт на академічний плагіат; онлайн сервіси перевірки на плагіат та особливості їх використання (Unicheck (Unplag); StrikePlagiarism; EduBirdie та інші).

Загальна кількість годин

10

$$\sum_{i=1}^n a_i$$

Контрольні роботи

Контрольні роботи не передбачено

Самостійна робота

До самостійної роботи відноситься самостійне опрацювання теоретичного матеріалу та виконання індивідуального завдання (за наявності).

Опрацювання теоретичного матеріалу

Теми для самостійного вивчення/ перелік питань	Кількість годин
Тема 1. Публічне управління як сфера наукової діяльності Сутність та особливості актуалізації наукових знань у межах спеціальності «Публічне управління та адміністрування» (сутність спеціальності «Публічне управління та адміністрування»; особливості актуалізації проблематики спеціальності «Публічне управління та адміністрування за методами, типом пізнання і стилем мислення, за орієнтацією на певні сфери суспільства і категорії споживачів, за культурно-історичною методологічною типологією). Термінологічна система публічного управління (визначення терміна; основні вимоги формування; функції та дисфункції термінології в публічному управлінні; власні терміни публічного управління; визначення термінологічної системи публічного управління; розвиток термінологічної системи)	6
Тема 2. Становлення та розвиток спеціальності «Публічне управління та адміністрування» та сучасний вимір актуалізації теоретичних й практичних проблем публічно-управлінського спрямування Напрями вдосконалення досліджень виконаних у межах галузі науки «Державне управління» та за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» (проблеми якості наукових досліджень; головні завдання подальшого удосконалення наукової діяльності; особливості сучасного стану розвитку спеціальності «Публічне управління та адміністрування»). Філософські аспекти проблематики спеціальності «Публічне управління та адміністрування» (філософія запровадження галузі науки державного управління; загальні риси наукового знання у межах спеціальності «Публічне управління та адміністрування»). Системний підхід як складова методологічної основи публічно-управлінського наукового знання (методологічні концепції аналізу політичної реальності; методи теорії публічного управління; сутність та зміст системного підходу в публічному управлінні). До питання про ідентифікацію науки «Державне управління» та спеціальності «Публічне управління та адміністрування» в Україні (підвищення рівня складності взаємовідносин між суспільством та державою як основа для розвитку публічно-управлінського наукового знання; недосконалість ієрархічної структури органів законодавчої, виконавчої та судової гілок влади як підґрунтя для актуалізації запиту на наукове супроводження механізмів її подолання)	6
Тема 3. Публічно-управлінське наукове знання в контексті модернезаційних викликів сьогодення Методологічна культура дослідника та практика публічного управління (генеза трансформації державного управління в публічне управління та її відбиток на фокусі уваги досліджень за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування»; методологічна визначеність публічності; порівняння характеристик загальної культури публічного управління із загальною культурою дослідника за відповідною спеціальністю; вплив чинників зовнішнього та внутрішнього спрямування на зміни сучасного	6

українського суспільства; методологічна культура дослідження суспільно-управлінських процесів; державницьке мислення як результативна форма методологічної культури досліджень за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування»; загальний вимір компетентностей сучасних публічних управлінців; основні напрями протистояння двох світоглядно-методологічних парадигм)

Тема 4. Теорія та практика використання методології наукових досліджень для розв'язання актуальних проблем публічного управління та адміністрування

6

Методи наукових досліджень публічного управління (поняття наукового методу; характеристика методів та підходів наукових досліджень через призму практики проведення досліджень за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування»; форми наукового знання через призму фокусу уваги спеціальності «публічне управління та адміністрування»; загальні наукові методи; логічні методи пізнання; методи емпіричних досліджень). Методологія практики публічного управління (методологічні зміни практики публічного управління в Україні; методологічні зміни публічного управління в Україні в процесі реформ; можливі зміни методології публічного управління в Україні у процесі реформування публічного управління). Поширені підходи в публічному управлінні (підходи науки та практики управління; державна стратегія та публічна політика; управлінська культура; актуальні проблеми світового розвитку; моделі-підходи до управління суспільним розвитком; сучасні підходи до управління суспільним розвитком).

Тема 5. Особливості наукового пізнання публічно-управлінського процесу

6

Категоріальна визначеність дисертаційного дослідження у межах спеціальності «Публічне управління та адміністрування» (специфіка фокусу уваги виконаних у межах спеціальності «Публічне управління та адміністрування» досліджень; загальні вимоги до складання змісту окремих з підрозділів реферату через призму традицій спеціальності «Публічне управління та адміністрування» (анотація; вступ (актуальність теми та аналіз наукових досліджень; зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами; мета і завдання дослідження; об'єкт та предмет дослідження; методи дослідження; наукова новизна отриманих результатів (пункти наукової новизни: уперше; удосконалено; дістало подальшого розгляду); практичне значення одержаних результатів; особистий внесок здобувача; апробація результатів дисертації; публікації; структура та обсяг дисертації); особливості подання змісту розділів та підрозділів (структура та обсяг розділу; традиції подання; поточні та підсумкові узагальнення тощо); особливості формулювання висновків (преамбула до висновків; висновки та їх відповідність завданням); правила оформлення списку використаних джерел (ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання); особливості оформлення додатків)

Тема 6. Технологія програмування, розв'язання та оформлення результатів вирішення важливих теоретичних або прикладних проблем у межах спеціальності «Публічне управління та адміністрування»

6

Особливості взаємодії здобувача вищої освіти (аспіранта) з науковим керівником (права та обов'язки здобувача вищої освіти (аспіранта); права та обов'язки наукового керівника; соціально-психологічні та морально-етичні аспекти взаємодії аспіранта з науковим керівником; планування роботи дисертанта та особливості контролю за виконанням ним

передбачених індивідуальним планом активностей; особливості взаємодії здобувача вищої освіти (аспіранта) з науково-педагогічними працівниками кафедри; особливості взаємодії здобувача вищої освіти (аспіранта) з іншими аспірантами). Підготовка до захисту дисертації та її захист (підготовка та проведення теоретичних семінарів за результатами дисертаційного дослідження; фіналізація навчання здобувача вищої освіти (підсумковий атестаційний звіт аспіранта; складання докторського іспиту (основна та додаткова програми докторського іспиту); отримання позитивного відгуку наукового керівника щодо дисертаційної роботи; проведення підсумкового теоретичного семінару та отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації); підготовка до захисту дисертаційної роботи; процедура прилюдного захисту дисертаційної роботи).

Тема 7. Можливості використання методології суміжних наук для дослідження публічно-управлінської проблематики у межах спеціальності «Публічне управління та адміністрування»

6

Аналіз змісту наукових досліджень виконаних поза межами спеціальності «Публічне управління та адміністрування» через призму її предметно-об'єктного спрямування (місце та роль комплексного підходу для забезпечення цілісності розгляду предмету наукового дослідження; технологія відбору наукових робіт для аналізу; потенціали контент-аналізу для визначення рівня відповідності змісту наукової роботи спеціальності «Публічне управління та адміністрування»; практика аналізу наукових текстів через призму корисності їх результатів для розбудови дослідження у межах спеціальності «Публічне управління та адміністрування»; особливості використання результатів наукових досліджень виконаних поза межами спеціальності «Публічне управління та адміністрування» у межах дисертаційного дослідження з проблематики публічного управління)

Тема 8. Методологія підготовки наукових (дослідницьких) проєктів з проблематики спеціальності «Публічне управління та адміністрування» та управління ними

6

Теорія та практика організації роботи над науковим (дослідницьким) проєктом (нормативно-правова база та керівні документи, що регламентують науково-дослідну діяльність; організаційні засади та основні етапи підготовки наукового (дослідницького) проєкту; інформаційно-аналітичне та консультативно-експертне забезпечення роботи над науковим (дослідницьким) проєктом; організація та методи роботи з науковою літературою та інформаційними базами даних; пошук партнерів та зацікавлених осіб для спільної роботи над науковим (дослідницьким) проєктом; налагодження співробітництва з експертними організаціями). Місце та роль біографічних даних дослідника у висвітленні його потенціалів як успішного учасника майбутнього наукового (дослідницького) проєкту (різновиди документів з презентації біографічних даних дослідника / публічного службовця та його академічних / професійних досягнень; різновиди резюме та фокуси їх уваги; теорія та практика складання резюме; конструктор резюме Europass; потенціали ділових соціальних мереж для популяризації постаті вченого / публічного службовця (на прикладі інструментарію соціальної мережі для пошуку і встановлення ділових контактів «LinkedIn»; наукометричні профілі даних вченого та їх вплив на популяризації його авторських наукових доробок)

Тема 9. Інформаційні технології та їх інструменти в науковій і професійній діяльності за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування»

6

Потенціали інформаційно-аналітичних баз даних для забезпечення наукових пошуків у межах спеціальності «Публічне управління та адміністрування» (різновиди інформаційних баз даних та їх загальна характеристика; можливості використання офіційної інформації з відкритих інформаційних джерел для інформаційно-аналітичного забезпечення наукового пошуку (Державна служба статистики України; аналітичні звіти органів публічної влади; результати оцінювання міжнародних моніторингових місій; результати всеукраїнських та регіональних опитувань від авторитетних соціологічних агенцій; результати виконання наукових та науково-дослідних робіт)). Оцінка рівня використання органами публічного управління інформаційно-комунікаційні технології у професійній діяльності (індекс розвитку електронного урядування (індекс розвитку електронного уряду; індекс електронної участі; глобальний індекс інновацій; індекс глобального підключення; індекс світової цифрової конкурентоспроможності; індекс цифрової економіки та суспільства; індекс розвитку інформаційно-комунікаційних технологій)

Тема 10. Академічна доброчесність та її дотримання у дослідженнях за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування».

6

Проект Закону України «Про академічну доброчесність» (структура зміст Закону; основні вимоги щодо забезпечення академічної доброчесності; способи забезпечення академічної доброчесності; порушення академічної доброчесності; встановлення порушення академічної доброчесності). Авторське право та порядок реєстрація прав інтелектуальної власності на отримані результати наукової роботи (зміст, суб'єкти і об'єкти авторського права; охорона об'єктів авторського права; виникнення і здійснення авторського права; особисті немайнові права автора; майнові права інтелектуальної власності на твір; співавторство; авторське право на службовий твір; авторське право на твір, створений за замовленням; строк чинності авторського права; зміст, об'єкти і суб'єкти суміжних прав; строк чинності суміжних прав; здійснення майнових прав на об'єкти авторського права і об'єкти суміжних прав; захист авторського права і суміжних прав)

Загальна кількість годин

60

Тематика індивідуальних завдань

Не передбачено

Неформальна освіта

До неформальної освіти відносяться: професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн освіта, професійні стажування тощо. Зарахування результатів навчання, набутих у неформальній освіті розповсюджується як на нормативні, так і на вибіркові навчальні дисципліни/освітні компоненти. Рекомендовані в силабусі елементи неформальної освіти можуть бути зараховані за спрощеною процедурою без додаткової валідації результатів (створення предметної комісії).

Література, навчальні матеріали та інформаційні ресурси

Основна література

1. Дзьобань О.П. Методологія, організація та технологія наукових досліджень: навч. посіб. для аспірантів. Одеса: Фенікс, 2025. 284 с.

2. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті і науці: електр. навч.-метод. посіб. / уклад. А. Грітченко. Умань: УДПУ, 2021. 122 с.
3. Карпенко Н.В., Педченко Н.С., Іваннікова М.М., Бірта Г.О., Стрілець В.Ю. Емпіричні методи наукового дослідження – теорія і практичний досвід. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. 2024. Вип.4 (114). С. 108-113.
4. Лозинська Т.М. Дослідження публічного управління в Україні: трансформація теорії та методології. Вісник ПДАУ (Публічне управління та адміністрування). 2024. Вип. 1. С. 13-21.
5. Методи досліджень у публічному управлінні: опорний конспект лекцій для вивчення дисципліни здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання, спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» / авт.-уклад.: Г.П. Пасемко, О.М. Таран, В.В. Сербін. Харків : Держ. біотехн. ун-т, 2024. 125 с.
6. Мороз В.М., Мороз С.А., Терещенко Д.А. Методика написання наукових текстів та вимоги до їх підготовки до друку: навч. посіб. Харків: НТУ «ХПІ», 2022. 90 с. URL: https://web.kpi.kharkov.ua/sp/wp-content/uploads/sites/95/2022/09/Navchalnij_kontent_OND.docx
7. Наука державного управління: досягнення, завдання, перспективи : матеріали Всеукр. конф. (Київ, 29 листоп. 2012 р.): до 15-річчя галузі науки “Державне управління” й 10-річчя Інституту проблем державного управління та місцевого самоврядування Національної академії державного управління при Президентові України / за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, К. О. Ващенко. Київ : НАДУ, 2012. 216 с.
8. Петровський П.М. Методологія наукового дослідження в галузі державного управління : навч. посіб. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2015. 240 с.

Додаткова література

9. Абрамова О.В., Кононенко Л.В., Ткачук А.І. Інформаційні технології в наукових дослідженнях: методологія та організація. Інноваційна педагогіка. 2025. Вип. 84. Том 2. С. 159-164.
10. Актуальні проблеми публічного управління та адміністрування : колективна монографія / Н.Б. Кирич та ін. Тернопіль : Паляниця В.А., 2020. 267 с.
11. Державне управління : підручник : у 2 т. / Ю.В. Ковбасюк та ін. Київ: НАДУ, 2012. Т.1. 564 с.
12. Дзюндзюк В.Б. Предметна сфера науки державного управління. Актуальні проблеми державного управління. 2011. № 1. С. 9-18.
13. ДСТУ 8302:2015 Національний стандарт України «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». [Чинний від 2016-07-01]. Вид. офіц. Державна наукова установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова», 2016. 20 с.
14. Кононенко В.В., Кушко І.С. Роль інноваційно-комунікаційних технологій у трансформації наукових досліджень у сфері менеджменту та публічного управління. Економіка та суспільство. 2025. Вип. 80. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/6897/6837>.
15. Лозинська Т.М. Дослідження публічного управління в Україні: трансформація теорії та методології. Вісник ПДАУ (Публічне управління та адміністрування). 2024. Вип. 1. С. 13-21.
16. Луговий В.І. Десять років становлення (досвід досліджень, розробок і впроваджень у сфері державного управління). Київ: Вид-во НАДУ, 2005. 356 с.
17. Методологія публічного управління: навчальний посібник. / укладач І.В. Шпекторенко. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2018. 120 с.
18. Міненко М.А. Публічне управління: теорія та методологія: монографія. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 404 с.
19. Пержун В.В. Сучасні методологічні підходи до дослідження управлінської культури. Право та державне управління. 2020. № 3. С. 75-81.
20. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01.12.2022 р. № 2811-IX. Офіційний вісник України. 2023. № 3. Ст. 196.
21. Проект Закону «Про академічну доброчесність». URL: <https://surl.it/enbgsw>.
22. Семендяк В.М. Сучасне сприйняття «принципів наукового менеджменту» Ф.В. Тейлора. Економіка та суспільство. 2022. Вип. 40. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1478/1424>
23. Сяська О.В., Поліщук О.Ю., Савченко О.Р. Нові інформаційні технології в публічному управлінні: проблеми та перспективи. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування. 2024. Том 35 (74). № 1. С. 157-163.

24. Betz F. Managing science: Methodology and organization of research. New York; Springer, 2010. 420 p.
25. Czarniawska B. Organizing: how to study it and how to write about it Available to Purchase. Qualitative Research in Organizations and Management: An International Journal. 2008. №3. P. 4-20
26. Given L.M., Olson H.A. Knowledge organization in research: A conceptual model for organizing data. Library & Information Science Research. 2003. Vol.25, Iss.2. P. 157-176
27. Meier K.J., Keiser L.R. Public Administration as a Science of the Artificial: A Methodology for Prescription. Public Administration Review. 1996. Vol. 56, No. 5. P. 459-466
28. Moroz V., Buka S., Moroz S., Trush O., Moroz O. Methodology of organization of scientific research: manual in two parts in the group of international authors – part 1: Theoretical and methodological basics of organization of scientific research. Lviv: publishing house «Novyi Svit – 2000», 2024. 128 p.
29. Pandey S.K. Theory and Method in Public Administration. Review of Public Personnel Administration. 2017. Vol. 37 Iss. 2. P. 131–138
30. Raimondo E., Newcome K.E. Mixed-Methods Inquiry in Public Administration: The Interaction of Theory, Methodology, and Praxis. Review of Public Personnel Administration. 2017. Vol. 37 Iss. 2. P. 183–201.

Інформаційні ресурси

<https://zakon.rada.gov.ua>
<https://www.naqa.gov.ua>
<https://www.kmu.gov.ua/>
<https://www.president.gov.ua/>

Система оцінювання

Підсумкова оцінка з освітнього компонента визначається відповідальним лектором за темами, видами занять, тощо у відповідності до силабусу і є інтегральною оцінкою результатів усіх вид навчальної діяльності здобувача вищої освіти. Підсумкова оцінка повинна відображати всі оцінки за складовими навчального процесу з урахуванням їх вагових показників k :

Поточний контроль (практичні, семінарські), k_1	Контрольні роботи (за наявності), k_2	Індивідуальне завдання (за наявності), k_3	Підсумковий контроль, k_4
0,6			0,4

Сума коефіцієнтів повинна складати одиницю: $k_1 + k_2 + k_3 + k_4 = 1$. Підбір вагових коефіцієнтів підсумкової оцінки здійснює розробник курсу.

Розрахунок підсумкової оцінки проводиться за формулою:

$$O = \Pi \cdot k_1 + K \cdot k_2 + I \cdot k_3 + \Pi k \cdot k_4$$

де: Π – середньозважена середня оцінка за поточний контроль
 I – оцінка за виконання індивідуального завдання
 K – середньозважена оцінка за контрольні роботи
 Πk – оцінка за підсумковий контроль

$$\Pi = \frac{\Pi_1 \cdot a_1 + \Pi_2 \cdot a_2 + \dots + \Pi_n \cdot a_n}{\sum_{i=1}^n a_i}$$

де: a_i - ваговий коефіцієнт за кожне практичне (семінарське) або лабораторне заняття.

$$K = \frac{K_1 \cdot b_1 + K_2 \cdot b_2 + \dots + K_m \cdot b_m}{\sum_{i=1}^m b_i}$$

де: b_i - ваговий коефіцієнт за кожну контрольну роботу.

Поточні оцінки за кожну складову (П, К, І, ...) виставляються за 100-бальною шкалою згідно з положенням «Про критерії та систему оцінювання знань та вмінь і про рейтинг здобувачів вищої освіти» НТУ «ХПІ».

Підсумкова оцінка виставляється відповідно до розрахованої *O* з округленням до найближчого цілого числа в більшу сторону.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту.

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

30.08.2026

Завідувач кафедри
Володимир МОРОЗ

30.08.2026

Гарант ОП
Володимир МОРОЗ